

Jerzy Pereyma

Uniwersytet Wrocławski
Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego
Pl. Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław
pereyma@meteo.uni.wroc.pl

**XXXII MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM POLARNE
IV MIĘDZYNARODOWY ROK POLARNY
WROCŁAW 23-24 MAJA 2008**

Blisko 170 badaczy polarnych zgromadziło się we Wrocławiu na XXXII Międzynarodowym Sympozjum Polarnym. Obrady polarników rozpoczęły się uroczystie w piątek 23 maja w Oratorium Marianum i kontynuowane były następnego dnia w Instytucie Nauk Biologicznych oraz w Instytucie Zoologicznym. Wieczorne spotkanie towarzyskie miało miejsce w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Sympozjum otrzymało Patronat Honorowy J. M. Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Leszka Pacholskiego, J. M. Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu prof. dr hab. Michała Mazurkiewicza oraz Prezydenta Wrocławia dr Rafała Dutkiewicza.

Polskich i zagranicznych uczestników powitał Przewodniczący Sympozjum dr Jerzy Pereyma. Szczególnie ciepło była przywitana Pani dr Marii Jahn, małżonka niezapomnianego Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, wybitnego badacza polarnego prof. Alfreda Jahna. Uczestnicy gorąco powitali znanego norweskiego glaciologa prof. Jon Ove Hagen, który kilka dni wcześniej otrzymał zaszczytne wyróżnienie – doktorat honoris causa Uniwersytetu Śląskiego. Odczytano listy z pozdrowieniami z Polskiej Stacji Polarnej PAN na Spitsbergenie oraz ze Stacji Antarktycznej im. H. Arctowskiego PAN. W imieniu J. M. Rektora prof. dr hab. Leszka Pacholskiego, uczestników Sympozjum powitała Pani Prorektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Teresa Łoś-Nowak. Głos zabrał Przewodniczący Komitetu Badań Polarnych prof. dr hab. Jacek Jania

Sympozjum nawiązało do tradycji takich konferencji w naszym mieście, sięgających 1972 roku oraz utworzonego w 1974 roku Klubu Polarnego. Stanowiło także element realizacji IV Międzynarodowego Roku Polarnego 2007-2008. Miało charakter interdyscyplinarny. Wystąpienia dotyczyły zarówno badań klimatu, wód i lodowców, formacji geologicznych, flory i fauny polarnej. Przedstawione zostały również najnowsze prace geodezyjne i opracowania kartograficzne. Spotkaniu towarzyszyła wystawa fotograficzna na I piętrze w gmachu głównym UWr.

Sesję plenarną w piątek rozpoczął nestor polskich polarników prof. Krzysztof Birkenmajer, który mówił o wulkanach Antarktyki Zachodniej. Po nim referat wygłosił prof.

Ion Ove Hagen na temat bilansu masy lodowców polarnych. Kolejny referat przedstawił glaciolog z Luxemburga prof. Antoine Kies, na temat badań radionukleidowych lodowca Werenskiolda – wieloletniego obiektu badań polskich, a szczególnie wrocławskich naukowców. Jego referat z udziałem polskiego doktoranta znamienne świadczy o docenieniu polskich badań i współpracy międzynarodowej w problematyce polarnej. W sesjach plenarnych wygłoszono 31 referatów, w tym 6 uczonych wrocławskich. Podczas plenarnych dwóch sesji posterowych, zostało przedstawione kilkadziesiąt prac, w tym Pani Magdaleny Biszczuk z Cambridge – absolwentki kartografii Uniwersytetu Wrocławskiego.

W godzinach popołudniowych odbyło się posiedzenie plenarne Komitetu Badań Polarnych PAN poprowadzone przez jego Przewodniczącego prof. dr hab. Jacka Janię. Funkcję gospodarza zebrania pełnił prof. dr hab. Stanisław Staško – dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska. Wieczorem miało miejsce spotkanie towarzyskie w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu wrocławskiego, w przepięknym zakątku miasta – Ostrowiu Tumskim.

W sobotę obrady przeniosły się do Instytutu Zoologicznego i Instytutu Biologii Roślin, gdzie odbyło się również zebranie plenarne Klubu Polarnego Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Gościem specjalnym był żeglarz i podróżnik kpt. Henryk Wolski, który przygotował urzekającą urodą i znawstwem, prelekcję popularno-naukową o XIX-wiecznej wyprawie Szweda Larsena, której śladów poszukiwał na wodach i wśród lodów Antarktyki. Podczas zebrania odbyły się wybory nowych władz klubu Polarnego. Zarząd Klubu powrócił po latach do Wrocławia. Nowym Przewodniczącym został dr Jerzy Pereyma, zastępcą dr Jerzy Giżejewski, a sekretarzem dr Anna Kowalska.

Uniwersytet Wrocławski prowadzi badania w obszarach polarnych kuli ziemskiej od 1957 roku, gdy Polska przystąpiła do wielkiej międzynarodowej akcji szczegółowych badań najmniej znanych obszarów Ziemi - III Międzynarodowego Roku Geofizycznego 1957-1958. Zrealizowano wówczas serię polskich ekspedycji na Spitsbergen w Arktyce oraz jedną wyprawę na Antarktydę. Zbudowano „polski dom pod biegunem” - Stację Polarną PAN w Zatoce Białego Niedźwiedzia, na południu Spitsbergenu. Uczelnia nasza kontynuowała w ten sposób tradycję badań polarnych i przedwojennych osiągnięć Profesorów Aleksandra Kosiby oraz Alfreda Jahna, którzy w latach trzydziestych ubiegłego wieku jako uczeni Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie badali obszary polarne, a szczególnie Grenlandię. Podczas III Międzynarodowego Roku Polarnego 1957-1958 i później do roku 1960, kierowali grupami glaciologicznymi (A. Kosiba) i geomorfologicznymi (A. Jahn). Ten profil badań lodowców i rzeźby powierzchni Ziemi stał się wrocławską specjalnością. Najwybitniejszym

uczniem obu Profesorów stał się glaciolog Stanisław Baranowski. Niestety, w 1978 roku zmarł wskutek tragicznego wypadku w Antarktyce. Został patronem „wrocławskiego domu pod biegunem” - Stacji Polarnej im. Stanisława Baranowskiego Uniwersytetu Wrocławskiego na Spitsbergenie. Jest ona miejscem pracy ekip wrocławskich i innych - swoistą ambasadą Uniwersytetu i miasta.

Gospodarzem kolejnego Sympozjum Polarnego, w 2010 roku, będzie Uniwersytet Łódzki.